

MT 321 Ocak 2005 Final Çözümler

1.a) $\sigma(s) = (f(s), g(s), h(s))$, $\omega = xz \, dy$ ise $\sigma^* \omega = f(s)h(s)g'(s)ds$
 olur. $\phi_1(\sigma^* \omega) = f(s)h(s)g'(s)$ ve $\int_{\sigma} \omega = \int_0^1 f(s)h(s)g'(s)ds$ olur.

Diğer taraftan $\mu^* \omega = -f(1-s)h(1-s)g'(1-s)ds$
 olur. $\phi_1(\mu^* \omega) = -f(1-s)h(1-s)g'(1-s)$ ve $\int_{\mu} \omega = -\int_0^1 f(1-s)h(1-s)g'(1-s)ds$ olur.

Bu integralde $t = 1 - s$ yazılırsa

$\int_0^1 f(1-s)h(1-s)g'(1-s)ds = -\int_1^0 f(t)h(t)g'(t)dt = \int_0^1 f(t)h(t)g'(t)dt = \int_{\sigma} \omega$ bulunur. Bu da $\int_{\mu} \omega = -\int_{\sigma} \omega$ olması demektir.

b) $\partial\mu = \mu_1^1 - \mu_1^0 - \mu_2^1 + \mu_2^0$ ve $\partial\sigma = \sigma_1^1 - \sigma_1^0 - \sigma_2^1 + \sigma_2^0$ dir.

$\mu_1^1(s) = \mu(1, s) = \sigma(0, s) = \sigma_1^0(s)$, $\mu_1^0(s) = \mu(1, 0) = \sigma(0, 0) = \sigma_1^0(0)$,

$\mu_2^1(s) = \mu(s, 1) = \sigma(1-s, 1) = \sigma_2^0(1-s)$ ve $\mu_2^0(s) = \mu(s, 0) = \sigma(1-s, 0) = \sigma_2^0(1-s)$ olur.

a) şıkkından $\int_{\mu_2^1} \omega = -\int_{\sigma_2^1} \omega$ ve $\int_{\mu_2^0} \omega = -\int_{\sigma_2^0} \omega$ olur. Yukarıda $\mu_1^1 = \sigma_1^0$ ve $\mu_1^0 = \sigma_1^1$ bulunmuştu.

Bu nedenle (Genelleştirilmiş Stokes Teoreminden): $\int_{\sigma} d\omega = \int_{\partial\sigma} \omega =$

$$\int_{\sigma_1^1} \omega - \int_{\sigma_1^0} \omega - \int_{\sigma_2^1} \omega + \int_{\sigma_2^0} \omega = \int_{\mu_1^0} \omega - \int_{\mu_1^1} \omega + \int_{\mu_2^1} \omega - \int_{\mu_2^0} \omega = -(\int_{\mu_1^1} \omega - \int_{\mu_1^0} \omega - \int_{\mu_2^1} \omega + \int_{\mu_2^0} \omega) = -\int_{\partial\mu} \omega = -\int_{\mu} d\omega \text{ olur.}$$

2.a) α düzlem eğrisidir $\Leftrightarrow \tau = 0$, $\tau = \frac{(\alpha' \times \alpha'') \cdot \alpha'''}{\|\alpha' \times \alpha''\|^2} = \frac{-12c}{(4c^2 + 36t^2 + 36c^2t^4)} = 0 \Leftrightarrow c = 0$

b) α silindirik helis $\Leftrightarrow \frac{\tau}{\kappa}$ sabittir. $\kappa = \frac{\|\alpha' \times \alpha''\|}{\|\alpha'\|^3}$ ve $\tau = \frac{(\alpha' \times \alpha'') \cdot \alpha'''}{\|\alpha' \times \alpha''\|^2}$ dir.

$$\alpha' = 3t^2 \vec{i} + 2ct \vec{j} + \vec{k}, \alpha'' = 6t \vec{i} + 2c \vec{j}, \alpha''' = 6 \vec{i}.$$

$$\alpha' \times \alpha'' = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 3t^2 & 2ct & 1 \\ 6t & 2c & 0 \end{vmatrix} = -2c \vec{i} + 6t \vec{j} - 6ct^2 \vec{k}, \|\alpha' \times \alpha''\| = \sqrt{4c^2 + 36t^2 + 36c^2t^4}.$$

$\|\alpha'\| = \sqrt{9t^4 + 4c^2t^2 + 1}$, $(\alpha' \times \alpha'') \cdot \alpha''' = -12c$ bulunur. Düzlem eğrisi olmaması için $c \neq 0$ olmalıdır.

$$\frac{\tau}{\kappa} = \frac{-12c}{(4c^2 + 36t^2 + 36c^2t^4)} \cdot \frac{(9t^4 + 4c^2t^2 + 1)^{\frac{3}{2}}}{\sqrt{4c^2 + 36t^2 + 36c^2t^4}} = -12c \left(\frac{9t^4 + 4c^2t^2 + 1}{4c^2 + 36t^2 + 36c^2t^4} \right)^{\frac{3}{2}} = \frac{-3c}{2|c|^3} \left(\frac{9t^4 + 4c^2t^2 + 1}{9t^4 + \frac{9}{c^2}t^2 + 1} \right)^{\frac{3}{2}}$$
 bu

da ancak $4c^2 = \frac{9}{c^2}$ yani $c^4 = \frac{9}{4}$, $c = \pm \sqrt{\frac{3}{2}}$ iken sabit olur ve bu c değerleri için α (düzlem eğrisi olmayan) bir silindirik helis olur.

$$3.T = \frac{\alpha'}{\|\alpha'\|}, B = \frac{\alpha' \times \alpha''}{\|\alpha' \times \alpha''\|}, N = B \times T \text{ idi. } T = \frac{\vec{i} + 2t\vec{j} + 3t^2\vec{k}}{\sqrt{1 + 4t^2 + 9t^4}}, t = -1 \text{ için}$$

$$T = \frac{\vec{i} - 2\vec{j} + 3\vec{k}}{\sqrt{14}}, \alpha' \times \alpha'' = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 2t & 3t^2 \\ 0 & 2 & 6t \end{vmatrix} = 6t^2 \vec{i} - 6t \vec{j} + 2 \vec{k} \text{ ve } t = -1 \text{ için}$$

$$B = \frac{3\vec{i} + 3\vec{j} + 2\vec{k}}{\sqrt{19}}, \text{ ve } (t = -1 \text{ için}) N = \frac{1}{\sqrt{14}\sqrt{19}} (3\vec{i} + 3\vec{j} + \vec{k}) \times (\vec{i} - 2\vec{j} + 3\vec{k}) = \frac{11\vec{i} - 8\vec{j} - 9\vec{k}}{\sqrt{14}\sqrt{19}}$$

bulunur. $\alpha(-1) = (-1, 1, -1)$ olduğundan:

$$\text{Normal düzlem: } (x + 1) - 2(y - 1) + 3(z + 1) = 0$$

$$\text{Rektifiyan Düzlem: } 11(x + 1) - 8(y - 1) - 9(z + 1) = 0$$

$$\text{Oskülatör Düzlem: } 3(x + 1) + 3(y - 1) + (z + 1) = 0 \text{ olur.}$$

4. a) $\beta = \alpha^*$ olsun $\beta = \alpha' + \frac{1}{\kappa}N' = T + \frac{1}{\kappa}(-\kappa T + \tau B) = \frac{\tau}{\kappa}B$,
 $\beta'' = \frac{1}{\kappa}(\tau'B + \tau B') = \frac{1}{\kappa}(\tau'B - \tau^2 N)$ olur. $\kappa^* = \frac{\|\beta' \times \beta''\|}{\|\beta'\|^3}$, $\beta' \times \beta'' = \frac{\tau^3}{\kappa^2}T$ ve

$$\kappa^* = \frac{\left| \frac{\tau^3}{\kappa^2} \right|}{\left| \frac{\tau}{\kappa} \right|^3} = \kappa \text{ olur.}$$

b) $\beta' = T_\beta$ ve $\|\beta''\| = \kappa_\beta$ olur. $\beta'' = \frac{-1}{4}(\cos \frac{s}{2}i + \sin \frac{s}{2}j)$ ve $\kappa_\beta = \frac{1}{4}$ olur.

$\gamma' = T_\gamma$ ve $\|\gamma''\| = \kappa_\gamma$ olur. $\gamma' = \frac{s\sqrt{3}}{2}i + \sqrt{1-s^2}j + \frac{s}{2}k$ ve

$$\gamma'' = \frac{\sqrt{3}}{2}i - \frac{s}{\sqrt{1-s^2}}j + \frac{1}{2}k, \kappa_\gamma = \sqrt{1 + \frac{s^2}{1-s^2}} = \frac{1}{\sqrt{1-s^2}} \text{ sabit de\u011fil. } \kappa_\beta \neq \kappa_\gamma \text{ oldu\u011fundan}$$

kongruant olamazlar. (Veya: $\tau_\gamma = 0$ ($x = \sqrt{3}z$ d\u00fczleminde oldu\u011fundan) ama (hesaplanarak) $\tau_\beta \neq 0$ oldu\u011fundan kongruant de\u011fillerdir.)

5.a) $f(x, y, z) = (x - y)^3 + (y - z)^3$ olsun. f , t\u00fcm \mathbb{R}^3 de s\u00fcrekli kısmi t\u00fcrevler sahiptir ve $S = f^{-1}(1)$, f nin bir kesit y\u00fczeyidir.

i) $(1, 0, 0) \in S$ oldu\u011fundan $S \neq \emptyset$ olur.

ii) $\nabla f = 3(x - y)^2 \vec{i} + (3(y - z)^2 - 3(x - y)^2) \vec{j} - 3(y - z)^2 \vec{k}$ olur. $\nabla f = 0$ ise $(3(x - y)^2 = 0$ olaca\u011findan) $x = y$ ve $(3(y - z)^2 = 0$ olaca\u011findan) $y = z$ olmalıdır. Bu durumda $f(x, y, z) = 0$ ve bu nedenle $(x, y, z) \notin S$ olur. Bu da: $(\nabla f)_p = 0$ ise $p \notin S$ olması demektir. E\u015fde\u011fer olarak

$p \in S$ ise $(\nabla f)_p \neq 0$ olur. Kapalı fonksiyon teoreminden S bir t\u00fcrevlenbilen y\u00fczeydir.

b) $(\phi, x$ eksenini ile T arasındaki a\u00e7ı) $\kappa = \frac{d\phi}{ds}$ oldu\u011fundan

$$\phi = \int \kappa ds = \int \frac{1}{1+s^2} ds = \arctan s + C \text{ olur. } C = 0 \text{ alalım. } T = \cos \phi \vec{i} + \sin \phi \vec{j} \text{ olacaktır.}$$

$$T = \cos(\arctan s) \vec{i} + \sin(\arctan s) \vec{j} \text{ ve } T = \frac{1}{\sqrt{1+s^2}} \vec{i} + \frac{s}{\sqrt{1+s^2}} \vec{j} = \alpha'(s)$$

olur. $\alpha(s) = f(s) \vec{i} + g(s) \vec{j}$ ise $f'(s) = \frac{1}{\sqrt{1+s^2}}$, $g'(s) = \frac{s}{\sqrt{1+s^2}}$ bulunur.

$$f(s) = \int \frac{1}{\sqrt{1+s^2}} ds \stackrel{s=\tan \theta}{=} \ln(s + \sqrt{1+s^2}) + C_1 = \sinh^{-1} s + C_1, \text{ ve}$$

$$g(s) = \int \frac{s}{\sqrt{1+s^2}} ds = \sqrt{1+s^2} + C_2.$$

$\alpha(s) = \ln(s + \sqrt{1+s^2}) \vec{i} + \sqrt{1+s^2} \vec{j}$ istenen e\u011frili\u011fe sahip bir d\u00fczlem e\u011frisidir.